

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Πειραιάς, 17/09/2026

Προς:

Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κοινοποίηση:

Συνήγορο του Παιδιού

Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Θέμα: Αίτημα επανεξέτασης της παρουσίασης της μονογονεϊκής οικογένειας στα νέα βιβλία Β' και ΣΤ' Δημοτικού.

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Παιδί με 2 Γονείς», με καταστατικό σκοπό την προστασία του δικαιώματος των παιδιών στην οικογενειακή ζωή και στη διατήρηση ουσιαστικής σχέσης και με τους δύο γονείς τους, απευθύνεται σε εσάς με αφορμή το περιεχόμενο νέων εγκεκριμένων διδακτικών βιβλίων για τη Β' και τη ΣΤ' Δημοτικού.

Η παρέμβασή μας δεν αμφισβητεί την ανάγκη αναγνώρισης της ποικιλομορφίας των οικογενειακών συνθηκών. Ζητούμε, όμως, η σχετική διδασκαλία να είναι νομικά ακριβής, παιδαγωγικά ασφαλής και παιδοκεντρική, χωρίς να συγχέει τη χωριστή διαβίωση δύο γονέων με την ύπαρξη ενός μόνο γονέα.

Για τον λόγο αυτό, προτείνουμε την επανεξέταση των επίμαχων διατυπώσεων, εικόνων και δραστηριοτήτων, ώστε να διακρίνεται η πραγματική ή νομική απουσία ενός γονέα από τη χωριστή διαβίωση δύο γονέων που εξακολουθούν να έχουν γονική ιδιότητα και ουσιαστική παρουσία στη ζωή του παιδιού.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

1. Το περιεχόμενο που προκαλεί προβληματισμό

Στο βιβλίο **Γλώσσας της Β' Δημοτικού**, στην ενότητα «Ποιοι είναι οι σημαντικοί αγαπημένοι γύρω μας;», παρουσιάζονται εικονογραφημένες οικογενειακές συνθέσεις, μεταξύ των οποίων ένας γονέας με παιδί, με αναφορά στη «μονογονεϊκή» οικογένεια. Οι μαθητές καλούνται να παρατηρήσουν τις εικόνες, να αναγνωρίσουν ποια εικόνα μοιάζει περισσότερο με τη δική τους οικογένεια και να τη ζωγραφίσουν.

Στο βιβλίο **Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της ΣΤ' Δημοτικού** η μονογονεϊκή οικογένεια ορίζεται ως εκείνη στην οποία τα παιδιά ζουν με έναν μόνο γονέα, με ενδεικτικές αιτίες τους «χωρισμένους γονείς» και την «απώλεια του ενός γονέα». Ακολουθούν δραστηριότητες ταξινόμησης των οικογενειών, δημιουργίας αφίσας και αυτοκατάταξης του παιδιού σε οικογενειακή κατηγορία.

- Πυρηνική και μονογονεϊκή οικογένεια είναι αυτή που τα παιδιά ζουν με έναν μόνο γονέα τον πατέρα ή τη μητέρα (χωρισμένοι γονείς, απώλεια του ενός γονέα).

Η διατύπωση αυτή εξομοιώνει δύο ουσιωδώς διαφορετικές καταστάσεις: **αφενός** την πραγματική ή νομική απουσία ενός γονέα και **αφετέρου** τη χωριστή διαβίωση δύο γονέων που μπορεί να εξακολουθούν να ασκούν γονικές ευθύνες και να είναι ενεργοί στη ζωή του παιδιού. Έτσι συγχέονται η οικογενειακή κατάσταση των γονέων, ο τόπος κατοικίας του παιδιού και η γονική ιδιότητα. **Ο χωρισμός μεταβάλλει τον τρόπο οργάνωσης της οικογενειακής ζωής, όχι όμως από μόνος του τον αριθμό των γονέων ούτε τη συγγενική σχέση του παιδιού με αυτούς.**

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

2. Παιδαγωγικός κίνδυνος άνισης αποτίμησης των γονέων

Για ένα παιδί του οποίου οι γονείς έχουν χωρίσει αλλά παραμένουν και οι δύο παρόντες, ο χαρακτηρισμός της οικογένειάς του ως «μονογονεϊκής» **μπορεί να υποδηλώσει ότι ο ένας γονέας είναι βασικός και ο άλλος δευτερεύων**. Η διαφορά στον τρόπο διαμονής ή στην καθημερινή φροντίδα κινδυνεύει έτσι να εκληφθεί ως **διαφορά στη γονική ιδιότητα ή στην αξία της σχέσης κάθε γονέα με το παιδί**.

Παράλληλα, η δημόσια αυτοκατάταξη του μαθητή σε οικογενειακή κατηγορία μπορεί να προκαλέσει αμηχανία ή σύγκρουση νομιμοφροσύνης, ιδίως όταν το παιδί αισθάνεται ότι πρέπει να αποκλείσει από την περιγραφή της οικογένειάς του έναν γονέα που αναγνωρίζει ως ισότιμο μέρος της ζωής του. Η παιδαγωγική παρουσίαση οφείλει να αποτυπώνει τις πραγματικές σχέσεις του παιδιού χωρίς να ιεραρχεί ή να ακυρώνει κανέναν γονέα.

Η συγκεκριμένη παρουσίαση δημιουργεί ένα κρίσιμο ερώτημα: **ποια συγγενική και οικογενειακή σχέση θεωρεί ότι διατηρεί ο μαθητής με τον έτερο γονέα;** Αν, λόγω του χωρισμού των γονέων, το παιδί κατατάσσεται αυτομάτως σε «μονογονεϊκή οικογένεια», **πώς αποτυπώνεται παιδαγωγικά η σχέση του με τον άλλο γονέα;** Η συγγενική σχέση με τον έτερο γονέα δεν καταργείται ούτε αποδυναμώνεται εξαιτίας της διάστασης, του διαζυγίου ή της διαφορετικής κατοικίας των γονέων. Το εκπαιδευτικό σύστημα δεν μπορεί να παρουσιάζει ως παιδί ενός μόνο γονέα έναν μαθητή που εξακολουθεί να έχει δύο γονείς και να διατηρεί οικογενειακό δεσμό και με τους δύο.

3. Αναγκαία εννοιολογική αποσαφήνιση της μονογονεϊκότητας στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Οι όροι «γονέας», «γονική ιδιότητα», «χωριστή διαβίωση», «οικογένεια δύο γονέων σε δύο κατοικίες» και «μονογονεϊκή οικογένεια» δεν είναι εναλλάξιμοι. Η παιδαγωγική χρήση τους πρέπει να διακρίνει τον τρόπο διαμονής του παιδιού από τον αριθμό των γονέων του και από τη **διατήρηση της συγγενικής και οικογενειακής σχέσης μαζί τους**.

Για τους σκοπούς της σχολικής παρουσίασης, ως μονογονεϊκή μπορεί να περιγράφεται η οικογενειακή κατάσταση στην οποία ένας μόνο γονέας υφίσταται ή είναι διαθέσιμος ως γονέας στη ζωή του παιδιού, λόγω πραγματικής ή νομικής απουσίας του άλλου. Όταν, αντίθετα, δύο γονείς εξακολουθούν να έχουν νομική ή ουσιαστική σχέση με το παιδί, **η διαφορετική κατοικία τους δεν πρέπει να παρουσιάζεται ως απουσία του ενός**.

Παναγή Τσαηδόρη 309
Νίκαια, ΤΚ: 18453

6977985471
6972055777

info@achildneeds2parents.gr

@achildneeds2parents.gr

@achildneeds2parents.gr

@achildneeds2parents

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Επομένως, η διάσταση, το διαζύγιο, η χωριστή κατοικία ή η ανάθεση της καθημερινής επιμέλειας στον έναν γονέα δεν αρκούν, από μόνα τους, για τον παιδαγωγικό χαρακτηρισμό της οικογένειας ως μονογονεϊκής, **όταν ο έτερος γονέας διατηρεί γονική μέριμνα ή ουσιαστική παρουσία στη ζωή του παιδιού.**

Η διακοπή της συμβίωσης δεν καταργεί αυτομάτως τη γονική ιδιότητα. Κατά κανόνα, μετά το διαζύγιο, τη διάσταση ή τη διακοπή της συμβίωσης, η γονική μέριμνα δεν παύει αυτοδικαίως για κανέναν από τους δύο γονείς, αλλά ο τρόπος άσκησής της μπορεί να ρυθμίζεται με συμφωνία ή δικαστική απόφαση, πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον του τέκνου. Ακόμη και όταν η καθημερινή επιμέλεια ή η διαμονή ρυθμίζεται διαφορετικά, ο άλλος γονέας δεν παύει γι' αυτόν τον λόγο να είναι φορέας γονικής μέριμνας.

Η διάκριση αυτή προστατεύει τόσο τις οικογένειες που πράγματι είναι μονογονεϊκές όσο και τα παιδιά χωρισμένων γονέων που εξακολουθούν να έχουν δύο γονείς.

4. Διάκριση της παιδαγωγικής ορολογίας από τη διοικητική και επιδοματική πολιτική

Η παιδαγωγική επιστήμη και η εκπαιδευτική αποτύπωση των οικογενειακών σχέσεων υπηρετούν διαφορετικό σκοπό από τη διοικητική, κοινωνική ή επιδοματική πολιτική του κράτους. Οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ή από άλλους φορείς για τη χορήγηση παροχών, επιδομάτων, κοινωνικών διευκολύνσεων ή διοικητικών προνομίων ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα κριτήρια κοινωνικής πολιτικής. **Δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτομάτως στο σχολικό περιβάλλον ως παιδαγωγικοί ορισμοί της οικογένειας και των σχέσεων του παιδιού.**

Η επιδοματική πολιτική μπορεί, για σκοπούς εφαρμογής, να λαμβάνει υπόψη τον γονέα με τον οποίο διαμένει κυρίως το παιδί, το νοικοκυριό στο οποίο δηλώνεται ή συγκεκριμένα οικονομικά και διοικητικά δεδομένα ώστε να δημιουργηθούν πλαίσια «μονογονεϊκής» κατάταξης. **Η παιδαγωγική προσέγγιση, όμως, οφείλει να αποτυπώνει την ταυτότητα, τις πραγματικές σχέσεις και τα συναισθήματα του παιδιού, χωρίς να μετατρέπει ένα διοικητικό κριτήριο σε δήλωση ότι το παιδί έχει έναν μόνο γονέα.**

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

5. Νομική και θεσμική τεκμηρίωση

Η ανωτέρω διάκριση εδράζεται στο ισχύον εθνικό και διεθνές νομικό πλαίσιο. Σύμφωνα με τα άρθρα 1510, 1513 και 1514 του Αστικού Κώδικα, η διάσταση, το διαζύγιο ή η διακοπή της συμβίωσης των γονέων δεν συνεπάγονται αυτοδικαίως απώλεια της γονικής μέριμνας, αλλά αφορούν τον τρόπο άσκησης της, με γνώμονα το συμφέρον του τέκνου.

Περαιτέρω, το άρθρο 1511 ΑΚ καθιερώνει το συμφέρον του τέκνου ως υπέρτατο κριτήριο για κάθε απόφαση που αφορά τη γονική μέριμνα. Αντίστοιχα, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 2101/1992, κατοχυρώνει ιδίως στο άρθρο 3 το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, στο άρθρο 9 παρ. 3 το δικαίωμά του να διατηρεί προσωπικές σχέσεις και άμεση επικοινωνία με αμφοτέρους τους γονείς και στο άρθρο 18 παρ. 1 την κοινή ευθύνη των γονέων για την ανατροφή και την ανάπτυξή του.

Κατά συνέπεια, η εκπαιδευτική παρουσίαση οφείλει να διακρίνει την απουσία ενός γονέα από τη διάσταση ή το διαζύγιο, όταν εξακολουθούν να υπάρχουν δύο γονείς με δικαιώματα, υποχρεώσεις και ευθύνη έναντι του παιδιού. **Η αυτόματη ένταξη όλων των παιδιών χωρισμένων γονέων στη «μονογονεϊκή οικογένεια» δεν αποτυπώνει κατ' ανάγκη την πραγματική και νομική τους κατάσταση.**

6. Προτεινόμενη παιδαγωγική προσέγγιση

Αντί της αυτόματης κατάταξης των παιδιών χωρισμένων γονέων στη «μονογονεϊκή οικογένεια», προτείνουμε ουδέτερη και περιγραφική γλώσσα, όπως «οικογένεια στην οποία οι γονείς δεν ζουν στο ίδιο σπίτι» ή «οικογένεια με δύο γονείς σε δύο σπίτια», όταν αυτό ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα του παιδιού.

Οι δραστηριότητες πρέπει να αποφεύγουν την υποχρεωτική δημόσια αυτοκατάταξη των μαθητών. Κάθε παιδί μπορεί να περιγράφει, με δικούς του όρους, τα σημαντικά πρόσωπα και τις σχέσεις φροντίδας στη ζωή του, χωρίς πίεση αποκάλυψης, βαθμολόγηση ή ιεράρχηση οικογενειακών μορφών.

Το διδακτικό υλικό δεν πρέπει να προϋποθέτει ότι η κατοικία με έναν γονέα σημαίνει ύπαρξη ενός μόνο γονέα ούτε να ζητεί από τον μαθητή να επιλέξει ποιος γονέας θεωρείται μέλος της οικογένειάς του.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

7. Αιτήματα

1. Να επανεξεταστούν η διατύπωση, η εικονογράφηση και οι προτεινόμενες δραστηριότητες των σχετικών ενοτήτων στα βιβλία της Β' και της ΣΤ' Δημοτικού.
2. Να αποφεύγεται η αυτόματη κατάταξη κάθε παιδιού χωρισμένων ή διαζευγμένων γονέων στη μονογονεϊκή οικογένεια, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η διατήρηση της γονικής ιδιότητας και η πραγματική συμμετοχή και των δύο γονέων στη ζωή του.
3. Να διατυπωθεί σαφής παιδαγωγική διάκριση μεταξύ της χωριστής διαβίωσης των γονέων και των περιπτώσεων πραγματικής ή νομικής απουσίας του ενός γονέα.
4. Να αξιολογηθούν από διεπιστημονική ομάδα οι δραστηριότητες που καλούν τους μαθητές να κατατάξουν ή να αποκαλύψουν δημόσια την οικογενειακή τους κατάσταση.
5. Να εκδοθούν συνοδευτικές οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς, ώστε η διδασκαλία να χρησιμοποιεί ουδέτερη, μη στιγματιστική και παιδοκεντρική γλώσσα.
6. Να διευκρινιστεί ποια συγγενική και οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι διατηρεί ο μαθητής με τον έτερο γονέα, όταν το διδακτικό υλικό τον κατατάσσει σε «μονογονεϊκή οικογένεια» αποκλειστικά λόγω του χωρισμού των γονέων του.
7. Να ενημερωθεί εγγράφως η ΑΜΚΕ για τα αποτελέσματα της επανεξέτασης και για τα διορθωτικά, μεταβατικά ή συνοδευτικά μέτρα που θα αποφασιστούν ως προς τη χρήση των συγκεκριμένων διδακτικών πακέτων.

8. Καταληκτική θέση

Η παιδαγωγική συμπερίληψη προϋποθέτει ορολογία ακριβή, επιστημονικά συνεπή και προσανατολισμένη στην πραγματική εμπειρία του παιδιού. Το σχολείο δεν μπορεί να καθιστά αθέατο έναν γονέα ούτε να υποχρεώνει το παιδί να προσαρμόσει την οικογενειακή του ταυτότητα σε έναν διοικητικό ή επιδοματικό χαρακτηρισμό. **Η χωριστή διαβίωση των γονέων αποτελεί μεταβολή του τρόπου οργάνωσης της οικογενειακής ζωής. Δεν μετατρέπει αυτομάτως το παιδί από παιδί δύο γονέων σε παιδί ενός γονέα.**

Ζητούμε, επομένως, την άμεση επανεξέταση των σχετικών ορισμών, διατυπώσεων, εικόνων και δραστηριοτήτων, **με γνώμονα την εννοιολογική ακρίβεια, την παιδαγωγική ευθύνη, τη μη στιγματιστική συμπερίληψη και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού**

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε αρωγή και συνεργασία. Παρακαλούμε για την πρωτοκόλληση της παρούσας και για την έγγραφη ενημέρωσή μας επί των ανωτέρω αιτημάτων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Συντάγματος και το άρθρο 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Σχετικά:

1. Νέα διδακτικά πακέτα Γλώσσας Β' Δημοτικού και Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής ΣΤ' Δημοτικού
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – προγενέστερες παρεμβάσεις του Παιδί με 2 Γονείς σχετικά με τον όρο της μονογονεϊκότητας.

Με εκτίμηση,

Το Δ.Σ. της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας «Παιδί με 2 Γονείς»

Γιάννης Ζαχαράτος, Πρόεδρος, 6977985471

<https://www.achildneeds2parents.gr/>

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Παρεμβάσεις της ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς» προς το Υπουργείο Παιδείας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ο πίνακας καταγράφει τις παρεμβάσεις που τεκμηριώνονται στα διαθέσιμα αρχεία και αφορούν άμεσα τον ορισμό της μονογονεϊκότητας ή το συναφές ζήτημα της θεσμικής αναγνώρισης και συμμετοχής και των δύο γονέων στην εκπαιδευτική ζωή μετά τη διάσπαση της συμβίωσης.

Ημερομηνία	Αποδέκτης	Θέμα	Κύριο αίτημα / περιεχόμενο	Τεκμήριο
31.08.2023	Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΥΠΑΙΘΑ	Ορισμός της έννοιας «Μονογονεϊκή Οικογένεια»	Σαφής ορισμός, διευκρίνιση του σχολικού περιεχομένου και εναρμόνιση του προγράμματος σπουδών με τη διάκριση γονικής μέριμνας και επιμέλειας.	Ορισμός Μονογονεϊκότητας
28.04.2024	ΙΕΠ, Υπουργείο Παιδείας, Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού	Ορισμός Μονογονεϊκής Οικογένειας	Διευκρίνιση της θέσης του ΙΕΠ έναντι διαφορετικών διοικητικών ορισμών και αίτημα χορήγησης του υπ' αρ. 4/18.01.2024 Αποσπάσματος Πρακτικού.	2024 02 28 Επιστολή ΙΕΠ
16.10.2024	ΙΕΠ, Γραμματεία Δ.Σ.	Αποστολή της υπ' αρ. 53/23.09.2024 Πράξης Δ.Σ. ΙΕΠ	Χορήγηση της πράξης που συνδεόταν με τον Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας σχολικών μονάδων.	2024 10 10 Αίτηση προς ΙΕΠ
10.10.2024	Επίτροπος ΕΕ σε θέματα Παιδείας, κοινοποίηση Υπουργείο Παιδείας	Συμμετοχή γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία μετά τη διάσπαση της συμβίωσης	Ανάδειξη του αποκλεισμού γονέων που ασκούν γονική μέριμνα όταν οι διοικητικές διατυπώσεις αναφέρονται μόνο στον ασκούντα την επιμέλεια.	2024 10 10 Επιστολή Ευρωπαϊκό Επίτροπο Παιδείας
15.10.2024	Επίτροπος ΕΕ σε θέματα Παιδείας, κοινοποίηση Υπουργείο Παιδείας και Συνήγορος του Παιδιού	Ενστάσεις στην Υ.Α. 102791/ΓΔ4, ΦΕΚ 5130 Β'/10.09.2024	Εφαρμογή της νομοθεσίας για τη συμμετοχή των δύο γονέων στη σχολική ζωή και σαφής διάκριση επιμέλειας και γονικής μέριμνας.	2024 10 15 Επιστολή Ευρωπαϊκό Επίτροπο ΦΕΚ 5130
16.10.2024	ΙΕΠ, κοινοποίηση Υπουργείο Παιδείας και Συνήγορος του Παιδιού	Διευκρινιστικό ερώτημα προς ΙΕΠ	Διευκρινίσεις για τον σχολικό κανονισμό και τη συμβατότητά του με την κοινή γονική μέριμνα μετά τη διάσπαση της συμβίωσης.	2024 10 16 Ερώτημα ΙΕΠ ΦΕΚ 5387B - 2024
19.02.2025	Υπουργείο Παιδείας, κοινοποίηση Συνήγορος του Παιδιού	Εγκύκλιος 15153.ΓΔ4/10.02.2025	Επανυποβολή του ζητήματος της ισότιμης συμμετοχής των δύο γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία.	2025 02 19 Επιστολή Υπουργείο Παιδείας

Σημείωση: Οι παρεμβάσεις μετά τις 28.02.2024 περιλαμβάνονται ως συναφείς, επειδή αφορούν τη μη εξομοίωση της ανάθεσης επιμέλειας ή της χωριστής διαβίωσης με απουσία του δεύτερου γονέα.